

พิมพ์ครั้งแรก : มิถุนายน 2559

จำนวนที่พิมพ์ : 366,820 เล่ม

ที่ปรึกษา :

ดร.ประวิช รัตนเพียร	กรรมการการเลือกตั้ง
นายวุฒิชัย วัชรรัตน์	ผู้เชี่ยวชาญประจำกรรมการการเลือกตั้ง (ดร.ประวิช รัตนเพียร)
นายเมธา ศิลาพันธ์	รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด้านกิจการการมีส่วนร่วม
ผู้เขียน : นายอาทิตย์ จอมสืบลี	ผู้เชี่ยวชาญประจำกรรมการการเลือกตั้ง (ดร.ประวิช รัตนเพียร)
นายเบญจพล อุดมสุวรรณ	ผู้เชี่ยวชาญประจำกรรมการการเลือกตั้ง (ดร.ประวิช รัตนเพียร)
นายชนาธิป บุญยเกตุ	ผู้อำนวยการสำนักบรรณรักษ์และเผยแพร่
นางสาวภัสรา คติกุล	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ
ว่าที่ ร.ต.สัมพันธ์ แสงคำเลิศ	รองผู้อำนวยการสำนักบรรณรักษ์และเผยแพร่

ร้อยกรอง : ดร.วัชรธรรม จอมสืบลี ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล สพม. เขต 6
นายชูชาติ ครุฑใจกล้า หัวหน้างานการมีส่วนร่วม สนง.กกต.จว.กาญจนบุรี

ฝ่ายเลขานุการ ประสานงานและรูปเล่ม:

นายอุดมพร ทิพย์โพธิ์	ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมและเผยแพร่
นางสาวศศิธร แสนเวียง	พนักงานการเลือกตั้ง สนง.กกต.
นางสาวอรรจนา ไชยคง	พนักงานการเลือกตั้ง สนง.กกต.

ผู้ออกแบบหน้าปก : นายสมพร นาคเพชร พนักงานบริการ สนง.กกต.จว.สระแก้ว

คำนำ

7 สิงหาคม 2559 เป็นวันสำคัญที่ต้องบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์การเมืองไทยว่า ประชาชนคนไทยผู้มีสิทธิออกเสียง 50.85 ล้านคน จะได้ใช้อำนาจอธิปไตยทางตรง ด้วยการไปออกเสียงประชามติว่าจะเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบ ต่อร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช และประเด็นเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ผลการออกเสียงไม่เพียงจะสะท้อนเจตนารมณ์ของประชาชนว่าต้องการเห็นชาติบ้านเมืองก้าวไปในทิศทางใด อนาคตของประชาชนคนไทยจะเป็นเช่นไร แต่ยังเป็นคำตอบที่ชี้ชัดว่าสังคมไทยพร้อมหรือยัง ที่จะเป็นสังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

เป็นหน้าที่ของประชาชนคนไทยทุกหมู่เหล่า ทุกสาขาอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัย รวมทั้งนักเรียนที่จะเข้าร่วมในกระบวนการออกเสียงประชามติ โดยเรียนรู้ประชาธิปไตยจากการปฏิบัติด้วยกิจกรรม “6 สัปดาห์ประชามติ” ทั้งในโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนของตน

ประสบการณ์ตรงในการมีส่วนร่วมในการออกเสียงประชามติ จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ทัศนคติ และซาบซึ้งจิตวิญญาณของความเป็นนักประชาธิปไตย อันสมควรบันทึกไว้เป็นประวัติศาสตร์ทางการเมืองของนักเรียนแต่ละคน

เพื่อให้กิจกรรม “6 สัปดาห์ประชามติ” เดินหน้าไปได้อย่างมีประสิทธิภาพสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้จัดทำคู่มือสำหรับครูและนักเรียนใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน หวังว่าครูและนักเรียนจะได้ศึกษา และใช้ประโยชน์จากคู่มือเล่มนี้ เป็นเข็มทิศนำทางสว่างไสวในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติคุณภาพจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยพลังของนักเรียนและครูที่มีคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มิถุนายน 2559

ประชาธิปไตย ประชาชน ประชาชาติ

ประเทศไทยของเรามีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อำนาจอธิปไตยหรืออำนาจอิสระในการปกครองประเทศเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

การปกครองระบอบประชาธิปไตย หัวใจจึงอยู่ที่ประชาชน เพราะประชาชนเป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการที่จะนำไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย สิ่งที่จะสะท้อนให้เห็นว่าสังคมใดเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ จึงมีได้ดูที่รูปแบบหรือพิธีการ หากแต่อยู่ที่พฤติกรรมของคนในสังคมว่ามีความเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ เช่น

1. การเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย

กฎหมาย คือ แบบแผนควบคุมความประพฤติที่บังคับใช้แก่คนในสังคม เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข คนในสังคมประชาธิปไตยจึงต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย มิฉะนั้นสังคมจะเกิดความวุ่นวายเดือดร้อนไปทั่ว

คนในสังคมประชาธิปไตยจะเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย กฎหมายใดที่ไม่เป็นธรรมจะต้องแก้ไขโดยกระบวนการที่ถูกต้องและชอบธรรม ตราบใดที่กฎหมายนั้นยังไม่แก้ไขและมีผลใช้บังคับ จะต้องยอมรับปฏิบัติตาม มิใช่เลือกยอมรับและปฏิบัติตามเฉพาะกฎหมายที่ตนชื่นชอบหรือได้ประโยชน์ และฝ่าฝืนกฎหมายที่ตนไม่ชอบหรือเสียประโยชน์

2. รู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบ

หลักการประชาธิปไตยหลักหนึ่งคือ หลักสิทธิเสรีภาพ เมื่อเรามีสิทธิย่อมต้องมีหน้าที่ คือการทำหน้าที่ในฐานะที่เป็นพลเมืองดี การใช้เสรีภาพ ก็ต้องมีความรับผิดชอบ โดยไม่ใช้เสรีภาพเกินขอบเขต จนไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น หรือฝ่าฝืนกฎหมาย หรือกระทำการอันขัดต่อศีลธรรม วัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

3. ใช้เหตุผลบนความแตกต่าง ตัดสินความขัดแย้งโดยสันติวิธี

สังคมประชาธิปไตยเป็นที่อยู่ร่วมกันของคนจำนวนมาก จึงมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ การหาข้อยุติในเรื่องใดใช้เหตุใช้ผล โดยยึดตามเสียงข้างมาก แต่มิใช่การใช้เสียงข้างมากหรือพวกมากลากไป ต้องเคารพรับฟังเสียงข้างน้อยด้วย ถ้าเหตุผลของเสียงข้างน้อยดีกว่า เสียงข้างมากต้องรับฟัง โดยไม่ใช้กำลังหรือความรุนแรงในการตัดสินปัญหา

4. มีการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

แม้ว่าตัวแทนที่ได้รับเลือกตั้งไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชนจะมีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ แต่ก็มิได้หมายความว่าจะสามารถใช้อำนาจนั้นโดยสิทธิขาดทำอะไรก็ได้ตามอำเภอใจ การใช้อำนาจยังอยู่ภายใต้กฎหมายและอยู่ในสายตาของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจเสมอ ประชาชนย่อมสามารถตรวจสอบการทำงานของตัวแทนที่เลือกตั้งให้ทำหน้าที่แทนตน รวมทั้งตรวจสอบการทำงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ตลอดเวลา หากพบว่าทำการทุจริต โกงกิน คอร์รัปชัน หรือทำงานขาดประสิทธิภาพไม่สมกับความไว้วางใจ ก็สามารถถอดถอนออกจากตำแหน่งหรือฟ้องร้องดำเนินคดีได้ ทั้งการดำเนินการด้วยตนเองและผ่านทางองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

5. ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง

คนในสังคมประชาธิปไตยจะมีความตื่นตัวสนใจเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ด้วยตระหนักเสมอว่าตนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย สามารถใช้อำนาจอธิปไตยได้ทั้งโดยทางตรงตามสิทธิเสรีภาพที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และโดยทางอ้อมผ่านทางตัวแทนทุกระดับ ทั้งระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ประชาชนในสังคมประชาธิปไตยจึงมีความรักและหวงแหนอำนาจของตน ไม่ยอมให้ใครยื้อแย่ง ทำลายหรือแอบอ้างใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง ขณะเดียวกันประชาชนก็ต้องใช้อำนาจอย่างถูกต้องด้วย มิใช่คิดว่าตนมีอำนาจจะทำอะไรก็ได้ตามอำเภอใจหรือไปฝ่าฝืนกฎหมายเสียเอง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จึงต้องยึดประโยชน์สุขของประชาชนส่วนใหญ่ และความสันติสุขของสังคมเป็นหลัก ดังคำกล่าวของท่านพุทธทาสภิกขุ ที่ว่า “ประชาธิปไตย คือประโยชน์ของประชาชนเป็นใหญ่มิใช่ประชาชนเป็นใหญ่”

การออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติ หมายถึง กระบวนการในการแสดงความเห็นของประชาชนด้วยการออกเสียงลงคะแนน เพื่อตัดสินว่าจะให้ความ **เห็นชอบ** หรือ **ไม่เห็นชอบ** ในเรื่องที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติ หรือกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ก่อนที่จะนำมาตีหรือผลการตัดสินใจนั้นออกเป็นกฎหมายหรือนำไปปฏิบัติ

การออกเสียงประชามติ จึงมีความสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นการให้โอกาสประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยสามารถใช้อำนาจตัดสินใจชี้ขาดในเรื่องที่มีความสำคัญต่อบ้านเมืองได้ด้วยตนเอง

ประเทศไทย เคยมีการออกเสียงประชามติมาแล้วครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2550 เพื่อให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ ผลปรากฏว่าเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงเห็นชอบให้นำร่างรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

สถิติการออกเสียงประชามติ เมื่อ 19 สิงหาคม 2550

รายการ	คน	ร้อยละ
จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงทั่วประเทศ	45,092,955	100
จำนวนผู้มาออกเสียง	25,978,954	57.61
จำนวนผู้เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญ	14,727,306	56.69
จำนวนผู้ไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญ	10,747,441	41.37
จำนวนบัตรเสีย	504,207	1.94

สำหรับการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ เป็นการออกเสียงประชามติครั้งที่ 2 โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2559 กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นผู้รับผิดชอบจัดให้มีการออกเสียงประชามติ เพื่อให้ประชาชน ออกเสียงว่าจะให้ความ เห็นชอบ หรือ ไม่เห็นชอบ ต่อเรื่องที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติและประชาชนใน 2 ประเด็น

ประเด็นที่ 1 “ให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ทั้งฉบับ”

ประเด็นที่ 2 “ท่านเห็นชอบหรือไม่ว่า เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่าง 5 ปีแรกนับแต่วันที่รัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี”

เกณฑ์การตัดสินในการออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติครั้งนี้ใช้คะแนนเสียงข้างมากของผู้ที่มาออกเสียงเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน โดยในประเด็นที่ 1 ถ้าผลการออกเสียงประชามติมีคะแนนเสียงเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญมากกว่าคะแนนเสียงไม่เห็นชอบ ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายใน 30 วันนับแต่วันประกาศผลการออกเสียงประชามติ เมื่อทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้มีผลใช้บังคับ แต่ถ้าผลการออกเสียงมีคะแนนเสียงไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญมากกว่าคะแนนเสียงเห็นชอบถือว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เป็นอันตกไป

สำหรับประเด็นที่ 2 ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอเพิ่มเติม ก็ถือคะแนนเสียงข้างมากระหว่างคะแนนเสียง เห็นชอบกับไม่เห็นชอบเป็นเกณฑ์ในการตัดสินด้วยเช่นกัน

ใครบ้างเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ?

ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

คุณสมบัติ

1. มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ในวันออกเสียง (เกิดก่อนวันที่ 9 สิงหาคม 2541)
3. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตออกเสียงมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 90 วัน นับถึงวันออกเสียง

ลักษณะต้องห้าม

1. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช
2. ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
3. ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
4. วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

ใช้สิทธิออกเสียงที่ไหน ?

ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงในหน่วยออกเสียงใด ให้ลงคะแนนออกเสียงได้ ณ ที่ออกเสียงของหน่วยออกเสียงนั้น และให้มีสิทธิลงคะแนนออกเสียงได้เพียงแห่งเดียว

สำหรับผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยออกเสียงอื่นที่อยู่นอกหน่วยออกเสียงที่ตนมีสิทธิออกเสียง สามารถลงคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงที่ตนต้องปฏิบัติหน้าที่

การใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัดทำอย่างไร ?

ผู้มีสิทธิออกเสียงที่อยู่นอกเขตออกเสียงที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรือมีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตออกเสียงเป็นเวลาน้อยกว่า 90 วัน สามารถยื่นคำขอลงทะเบียนใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัดได้ 3 วิธี คือ

1. ยื่นด้วยตนเองต่อนายทะเบียน ณ ที่ว่าการอำเภอหรือเทศบาลที่ตนอยู่ อย่างช้าภายในวันที่ 7 กรกฎาคม 2559 ในวันและเวลาราชการ
2. ยื่นทางไปรษณีย์ อย่างช้าภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2559 (โดยถือวันประทับไปรษณีย์เป็นสำคัญ)
3. ยื่นทางอินเทอร์เน็ตที่เว็บไซต์ กกต. www.ect.go.th อย่างช้าในวันที่ 30 มิถุนายน 2559

ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

ข้อห้ามในการออกเสียงประชามติ

พ.ร.บ.ว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2559 ได้บัญญัติข้อห้ามมิให้กระทำการในการออกเสียงประชามติ ไว้ดังนี้

- ออกเสียงหรือพยายามออกเสียง โดยรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิออกเสียงหรือไม่มีสิทธิลงคะแนนในหน่วยออกเสียงนั้น
- ใช้บัตรอื่นที่มีใช้บัตรออกเสียงประชามติมาออกเสียง
- นำบัตรออกเสียงประชามติออกไปจากที่ออกเสียง
- ทำเครื่องหมายอื่นใดเพื่อให้ผู้อื่นรู้ว่าเป็นบัตรออกเสียงประชามติของตน
- ชัดคำสั่งกรรมการประจำหน่วยออกเสียงเพราะเหตุที่ผู้ขึ้นขัดขวางการออกเสียง
- ก่อความวุ่นวายเพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- ให้ เสนอให้หรือสัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง
- หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ หรือใช้อิทธิพลคุกคาม เพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง หรือเพื่อให้สำคัญผิดในวัน เวลา ที่ออกเสียงหรือวิธีการลงคะแนนออกเสียง
- เปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ ทำให้สูญหาย ทำให้รั่วประโยชน์นำไป หรือขัดขวางการส่งหีบบัตรออกเสียงหรือบัตรออกเสียงเว้นแต่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย
- เล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันชนิดใด ๆ อันมีผลเป็นการจูงใจให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง

- เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อจะนำไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง
- ขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตออกเสียงระหว่างเวลา 18.00 นาฬิกาของวันก่อนวันออกเสียงจนถึงวันออกเสียง
- ห้ามผู้ใดจัดพาหนะขนคนไปออกเสียง
- ห้ามผู้ใดเผยแพร่ผลการสำรวจความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการออกเสียงในระหว่างก่อนวันออกเสียงล่วงหน้า 7 วัน จนถึงเวลาสิ้นสุดการออกเสียงในวันออกเสียง
- ห้ามผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวางการไปใช้สิทธิออกเสียงของผู้ที่บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง

อะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้ในการแสดงความคิดเห็น

เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตและไม่ขัดต่อกฎหมายพ.ร.บ.ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ.2559 มาตรา 7 บัญญัติให้บุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงโดยสุจริตและไม่ขัดต่อกฎหมาย และมาตรา 11 บัญญัติให้ กกต. ดูแลให้การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงเป็นไปโดยสุจริตและมีให้มีการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ดังกล่าว กกต. จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแสดงความคิดเห็นไว้ สรุปได้ดังนี้

ทำได้	ทำไม่ได้
1. ศึกษาข้อมูลร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นเพิ่มเติมให้ เข้าใจครบถ้วน เพื่อเป็นข้อมูลแสดงความคิดเห็น 2. แสดงความเห็นโดยใช้ถ้อยคำที่สุภาพ 3. แสดงความเห็นด้วยข้อมูลที่ชัดเจน ไม่กำกวม ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง 4. การแสดงความคิดเห็นโดยอ้างหลักวิชาการ และ ตรวจสอบความถูกต้อง และแสดงที่มา 5. การสัมภาษณ์ผ่านสื่อ แสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผล 6. โพสต์ข้อความความคิดเห็นพร้อมเหตุผลในเว็บไซต์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือการส่งต่อข้อมูลโดยไม่เพิ่ม ความเห็นของตนเองลงไป	1. ให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ก้าวร้าวรุนแรง หยาดคาย ปลุกระดม หรือข่มขู่ 2. โพสต์ข้อมูลอันเป็นเท็จก้าวร้าว รุนแรง หยาดคาย ปลุกระดม ข่มขู่ใน เว็บไซต์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือส่งต่อข้อมูลดังกล่าว 3. ทำหรือส่งสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่ก้าวร้าวรุนแรงหยาดคาย ปลุกระดม ข่มขู่ 4. จัดเวทีสัมมนา อภิปราย โดยที่ไม่มีหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา องค์กรสื่อมวลชน ตามกฎหมายเข้าร่วม และมีเจตนาเพื่อปลุกระดม 5. ชักชวนให้ใส่เสื้อ ติดป้าย เข้มกลัด ธง ริบบิ้น/เครื่องหมายที่แสดงสัญลักษณ์ความเห็นอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการขายการแจกจ่าย สิ่งของดังกล่าว ในลักษณะรณรงค์ปลุกระดม 6. ใช้เอกสารมีข้อความอันเป็นเท็จ ก้าวร้าวรุนแรงหยาดคาย ปลุกระดม 7. การรายงานข่าว หรือการจัดรายการของสื่อที่นำไปสู่การปลุกระดม สร้างความวุ่นวาย 8. การรณรงค์ให้ออกเสียงที่มีลักษณะปลุกระดมหรือขัดขวางการออกเสียง

เครื่องมือช่วยอำนวยความสะดวกในการออกเสียง

กกต. ได้อำนวยความสะดวกในการออกเสียงประชามติครั้งนี้ซึ่งมีความแตกต่างจากการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านๆ มาหลายอย่าง เช่น

การลงทะเบียนออนไลน์ เป็นการลงทะเบียนขอใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัดทางอินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นตัวช่วยในการเพิ่มช่องทางและอำนวยความสะดวกให้ผู้มีสิทธิออกเสียงที่ประสงค์จะขอใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัด โดยให้สามารถลงทะเบียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง

สมาร์ทการ์ด(Smart Card) หรือ บัตรประจำตัวประชาชนที่ออกด้วยระบบคอมพิวเตอร์แบบเอนกประสงค์ จะถูกนำมาใช้ในกระบวนการออกเสียงประชามติที่ทันสมัยมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา มีความถูกต้องแม่นยำ และประหยัดงบประมาณอีกด้วย

แอปพลิเคชันดาวเหนือ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติในการค้นหารายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง สถานที่ออกเสียง และแผนที่เดินทางไปยังหน่วยออกเสียงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

แอปพลิเคชันตา सबประต เพื่อให้ประชาชนสามารถรายงานสถานการณ์ แจ้งข่าวการทุจริตหรือการกระทำความผิดการออกเสียงประชามติ เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องปรามการทุจริตทุกรูปแบบ

แอปพลิเคชันฉลาดรู้ เพื่อให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงประชามติ กระบวนการออกเสียงประชามติ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ

ปฏิทินประชาชน ออกเสียงประชามติ

ภายใน 17 ก.ค. 59	- ติดประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตรวจสอบได้ที่ ป้ายประกาศบริเวณที่ออกเสียง
ภายใน 22 ก.ค. 59	- ได้รับหนังสือแจ้งเจ้าบ้านและเอกสาร เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญและขั้นตอนการ ออกเสียงประชามติ
ภายใน 27 ก.ค. 59	- กรณีรายชื่อไม่ถูกต้อง แจ้งเพิ่มชื่อ/ถอนชื่อที่ อำเภอ/เทศบาล
6 ส.ค. 59 ตั้งแต่เวลา 18.00 น. ถึง 7 ส.ค. 59 เวลา 24.00 น.	- ห้ามซื้อขาย จำหน่าย แจก หรือ จัดเลี้ยงสุราทุกชนิด
7 ส.ค. 59 ตั้งแต่เวลา 08.00 - 16.00 น.	- วันออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติเรื่องของใคร ทำไมนักเรียนจึงควรเข้าร่วม?

เรามักเข้าใจว่า การออกเสียงประชามติเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ หรือคนอายุ 18 ปีขึ้นไปเท่านั้น จึงจะมีสิทธิมีส่วนร่วมในการออกเสียง แต่เนื่องจากการออกเสียงส่งผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติ และสิทธิเสรีภาพของประชาชนคนไทยทุกคนจึงต้องมีสิทธิ มีส่วนร่วมในการออกเสียง

เป็นหน้าที่ของประชาชนคนไทยทุกหมู่เหล่า ทุกสาขาอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัย รวมทั้งนักเรียนที่จะต้องเข้าร่วมในกระบวนการออกเสียงประชามติ โดยเรียนรู้ประสบการณ์ประชาธิปไตยจากการปฏิบัติด้วยกิจกรรม “6 สัปดาห์ประชามติ” ทั้งในโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนของตน

6 สัปดาห์ประชามติ

“6 สัปดาห์ประชามติ” เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและชุมชน ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการออกเสียงประชามติ โดยเฉพาะนักเรียนซึ่งแม้ว่าจะยังไม่มีสิทธิในการออกเสียง แต่การมีประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ประชาธิปไตยภาคปฏิบัติ จะทำให้นักเรียนเกิดทักษะชีวิตและซึมซับจิตวิญญาณของความเป็นนักประชาธิปไตย การกำหนดกิจกรรมออกเป็น 6 สัปดาห์ เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับช่วงเวลาของการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการออกเสียงประชามติ

รูปแบบของกิจกรรมมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน โดยจะระบุว่าแต่ละสัปดาห์จะมีกิจกรรมอะไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบ จะใช้สื่ออุปกรณ์ใด และมีใคร/หน่วยงานใดเป็นผู้สนับสนุนอย่างไร ดังนั้นเพื่อความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมจึงควรทำให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกกิจกรรม แต่ละสัปดาห์มีกิจกรรม ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 และ 2 เตรียมความพร้อม

สองสัปดาห์แรกเป็นขั้นตอนการเตรียมความพร้อมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาและครูซึ่งจะเป็นผู้ควบคุมดำเนินกิจกรรม และติดตามดูแลสนับสนุนให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมในชุมชนต่อไป มีรายละเอียดกิจกรรมดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 เป็นตัวอย่าง สร้างความตระหนัก (วันที่ 3-9 กรกฎาคม 2559)

1. เสร็จจากการประชุมที่จังหวัดแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมครูมอบภารกิจและเอกสารคู่มือ สื่อการเรียนการสอนต่างๆ ให้ครูศึกษาทำความเข้าใจ
2. ครูติดตามข้อมูลข่าวสาร/ให้ข้อมูลแก่นักเรียน เช่น ประชาสัมพันธ์กิจกรรม 6 สัปดาห์ประชามติหน้าเสาธงช่วงเช้า และมอบหมายนักเรียนติดตามข่าวสาร สถานการณ์บ้านเมือง
3. นักเรียนติดตามข้อมูลข่าวสาร

ท่าน ผอ. โรงเรียน เวียนหนังสือ
ทั้งประชุม ย้ำเน้น เป็นทางการ

แจกคู่มือ มอบไว้ ให้ครูอ่าน
เอกสาร ประชาสัมพันธ์ นั้นอะไร

คุณครูเวอร์ ประกาศชัด รัฐธรรมนูญ
ต้องนำมา ลงประชามติ ก่อนจะใช้

ที่ร่างเสร็จ สมบูรณ์ กันใหม่ ๆ
ให้คนไทย ตระหนักคิด สิทธิของตน

เรานักเรียน ร่วมด้วย ช่วยเหลือรัฐ
ประชาสัมพันธ์ ถ้วนหน้า พาทุกคน

เตรียมร่วมจัด นิทรรศการ งานฝึกฝน
ไฉนยล และตระหนัก รักสิทธิตัว

นักเรียนจึง ต้องติดตาม ถามข่าวสาร
จำขั้นตอน ใช้สิทธินั้น ให้มันชัด

วางแผนงาน การเชิญชวน ให้ถ้วนทั่ว
ต้องวางตัว ตำแหน่ง แบ่งงานกัน

สัปดาห์ที่ 2 ให้รู้จัก การใช้สิทธิ (วันที่ 10-16 กรกฎาคม 2559) มีกิจกรรม ดังนี้

1. ครูจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์การสอน เผยแพร่ความรู้เรื่องการออกเสียงประชามติ เตรียมการจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมเสริมความรู้เรื่องการออกเสียงประชามติ
2. ครูจัดกิจกรรม/นิทรรศการเรื่องการออกเสียงประชามติ
3. นักเรียนชมนิทรรศการ/ซักถามและบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้
4. ครูประเมินผลการเรียนรู้และมอบภารกิจให้นักเรียนติดตามข่าวสารเพิ่มเติม เพื่อเตรียมทำกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 3 ต่อไป

สัปดาห์นี้ ลงมือ ทำสื่อช่วย
ทั้งคุณครู และนักเรียน เพียรร่วมกัน

เพื่ออำนวยความสะดวก การบรรยาย ให้แม่นยำ
ต้องแข่งขัน ทำอุปกรณ์ ก่อนสอนใคร

ครูเร่งจัด การเรียนรู้ สู่ตัวเด็ก
การออกเสียง ประชามติ ทำอย่างไร

ทั้งใหญ่เล็ก คลี่คลาย หายสงสัย
เรียนรู้ไป บอกต่อ พ่อแม่เธอ

จงจำไว้ ให้ออกเสียง เพียงสองอย่าง
ว่า “เห็นชอบ” “ไม่เห็นชอบ” ตอบตัวเอง

หนึ่งคือร่าง รัฐธรรมนูญ ที่เสนอ
อย่างมั่นใจ ไม่เผลอ ละเมอมี

ส่วนประเด็น ที่สอง ของคำถาม
รัฐสภา ชุดแรกใน 5 ปี

คือเรื่องความ ต่อเนื่อง ระหว่างที่
ได้ร่วมเลือก นายกรัฐมนตรี ดีไหมเรา

สัปดาห์ที่ 3 : แสดงสาธิต จัดกิจกรรม (วันที่17-23 กรกฎาคม 2559)

เมื่อนักเรียนได้รับความรู้ และชมนิทรรศการเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ และการออกเสียงประชามติแล้ว ในสัปดาห์นี้ ครูจะจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจทั้งภายในชั้นเรียนและในโรงเรียน โดยนักเรียนจะมีบทบาทเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมมากขึ้น เป็นการเตรียมความพร้อมและซักซ้อมความเข้าใจก่อนลงชุมชน ครูอาจมอบหมายนักเรียนหรือจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในโรงเรียน

1 - 2 กิจกรรมตามความพร้อมและศักยภาพ เช่น

1. การเขียนเรียงความ/คำขวัญ/ข้อความประชาสัมพันธ์เชิญชวนมาออกเสียงประชามติ
2. การอภิปราย/โต้วาที
3. การพูดหน้าชั้น-หน้าเสาธงทั้งนี้อาจจัดให้มีการประกวดเรียงความ/คำขวัญ ฯลฯ ด้วยก็ได้
4. การจัดสถานการณ์และสถานที่จำลองการออกเสียงประชามติ
 - 4.1 การแสดงบทบาทสมมติเป็นกรรมการประจำหน่วยออกเสียง (กปน.) ผู้มาใช้สิทธิออกเสียง/การนับคะแนน เป็นต้น
 - 4.2 แสดงเสร็จให้นักเรียนแสดงความเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้
 - 4.3 ครูตอบข้อซักถามมอบเอกสารเพิ่มเติมความรู้และชี้แจงมอบหมายกิจกรรมใน

สัปดาห์ที่ 4 - 5 ต่อไป (ครูอาจมีการทดสอบความรู้ก่อนและหลังกิจกรรม)

ถึงสัปดาห์ ที่สาม ตามแผนการ

เขียนเรียงความ คิดคำขวัญ ประพันธ์เอา

ครูจัดงาน ให้แข่งขัน กันมาแล้ว

บ้างก็เข้า แสดงสาธิต ใช้สิทธิ์กัน

จัดประจำ จำลองดู ทำคุหา

เป็นกรรมการ ประจำหน่วย คอยช่วยกัน

ขั้นตอนว่า อย่างไร จำให้มัน

หลักฐานนั้น ตรวจจรรัดกุม คุณให้ดี

ครูทดสอบ ความรู้ ที่ครูสอน

เพื่อเปรียบเทียบ ความก้าวหน้า ถ้าใครมี

ทั้งช่วงก่อน และหลัง อย่างถ้วนถี่

ครูใจดี ให้รางวัล กันชื่นบาน

เป็นสัปดาห์ สร้างสรรค์ ความมั่นใจ

ตอบคำถาม ได้ใจความ ตามต้องการ

ก่อนออกไป ขยายผล คนที่บ้าน

ค่อยเริ่มงาน สานฝัน ปั่นนโยบาย

แบบสังเกตการณ์กิจกรรมสาธิตการออกเสียงประขามติ

1. ในการจัดกิจกรรมสาธิตการออกเสียงประขามติ นักเรียนได้เข้าร่วมหรือไม่

☐ เข้าร่วม ☐ ไม่ได้เข้าร่วม เพราะ

2. นักเรียนมีบทบาทอะไรในกิจกรรมนี้

☐ เป็นกรรมการประจำหน่วย (กปน.) ☐ เป็นผู้มาใช้สิทธิออกเสียง

☐ เป็นประชาชนผู้รณรงค์เชิญชวนคนมาใช้สิทธิ

3. นักเรียนรู้สึกอย่างไร ในการร่วมกิจกรรมดังกล่าว (ตอบได้หลายข้อ)

☐ สนุก ☐ น่าสนใจ ☐ ได้ความรู้เพิ่มขึ้น

☐ ชอบ ☐ ไม่ชอบ ☐ เฉยๆ

☐ อื่นๆ

4. นักเรียนเห็นว่าบทบาทการเป็น กปน. มีความสำคัญอย่างไรบ้าง

.....

5. นักเรียนเห็นว่าบทบาทการเป็นผู้มาใช้สิทธิมีความสำคัญอย่างไรบ้าง

.....

6. บรรยากาศในการจัดกิจกรรมสาธิตการลงคะแนนออกเสียงประขามติเป็นอย่างไร

☐ นักเรียนเข้าร่วมน้อย ☐ นักเรียนเข้าร่วมมาก

☐ อื่นๆ

7. นักเรียนจะนำประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมไปบอกกล่าวเพื่อนและผู้ปกครองอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

สัปดาห์ที่ 4 และ 5 มีส่วนร่วมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 1 - 3 ซึ่งเป็นกิจกรรมในโรงเรียนที่ครูมีบทบาทเป็นผู้จัดกิจกรรมและนักเรียนเป็นผู้เข้าร่วมแล้ว ในสัปดาห์ที่ 4 - 5 นักเรียนจะมีบทบาทอย่างมากในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การออกเสียงประชามติ โดยดำเนินการในครอบครัวและชุมชนหมู่บ้านตำบลของนักเรียนดังนี้

สัปดาห์ที่ 4 : นำความรู้ สู่ครอบครัว (วันที่ 24 - 30 กรกฎาคม 2559)

1. นักเรียนนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับพร้อมด้วยสื่อความรู้ต่างๆไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในครอบครัว
2. นักเรียนเขียนจดหมายถึงผู้ปกครองเชิญชวนไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติและขอให้ผู้ปกครองเขียนจดหมายตอบลงในเอกสารคู่มือนักเรียน(หรือสื่ออื่นๆที่โรงเรียนจัดทำขึ้นตามความเหมาะสม)
3. นักเรียนส่งจดหมายทั้งสองฉบับให้ครูตรวจ
4. ครูตอบข้อซักถาม ให้ความรู้เพิ่มเติม และมอบหมายกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป
5. ในสัปดาห์นี้ แต่ละครอบครัวจะได้รับหนังสือแจ้งเจ้าบ้าน เชิญชวนให้ไปออกเสียงลงคะแนนให้นักเรียนสอบถามพ่อแม่ผู้ปกครองว่าได้รับหนังสือแจ้งเจ้าบ้านพร้อมทั้งเอกสารสรุปย่อสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ และเอกสารคำอธิบายเกี่ยวกับประเด็นเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ส่งถึงทุกครัวเรือนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการออกเสียงประชามติแล้วหรือยัง จากนั้น กระตุ้นให้เพื่อนบ้านใกล้เคียงในชุมชนของตนสนใจในการออกเสียงโดยการสอบถามในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 5.1 การได้รับเอกสารสรุปย่อสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญและคำอธิบายประเด็นเพิ่มเติมถามพ่วงในบัตรออกเสียงประชามติ
- 5.2 การติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในสื่อต่างๆเช่นสถานีโทรทัศน์สถานีวิทยุ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ
- 5.3 การตรวจสอบว่าบุคคลในบ้านมีชื่อมีสิทธิออกเสียงถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ หากไม่ครบหรือมีชื่อคนอื่นเกินมาสามารถไปแจ้งเพิ่มชื่อ/ถอนชื่อได้ที่อำเภอหรือเทศบาล ก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่า 10 วัน (อย่างช้าภายในวันที่ 27 ก.ค. 2559)

ในสัปดาห์ ที่สี่ มีงานใหญ่

ให้ความรู้ ปู่ย่า ตาและยาย

ผู้ปกครอง เห็นด้วย ช่วยเขียนตอบ

เขียนจดหมาย เผยแพร่ และผลักดัน

โรงเรียนอาจ ร่วมด้วย ช่วยอีกแรง

ชุมชน บ้าน อาจเห็นด้วย ช่วยเจือจุน

คนดี สังคมเด่น เน้นคุณธรรม

ชวนใช้สิทธิ์ จิตอาสา มาเทิดทูน

มอบหมายให้นักเรียน เขียนขยาย

ทั้งมุ่งหมาย ให้พ่อ-แม่ ช่วยแชร์กัน

หากเห็นชอบ ให้นักเรียน เพียรขยัน

คุณครูนั้น ให้คะแนน แทนขอบคุณ

ให้ครูแบ่ง เวลา มาเกื้อหนุน

ต่างช่วยลุ้น กิจกรรม นำรัฐธรรมนูญ

ช่วยชี้นำ ประชาธิปไตย มิให้สูญ

จะเพิ่มพูน ผู้ออกเสียง เพียงเธอนำ

จดหมายถึงผู้ปกครอง “ครอบครัวของเราพร้อมไปออกเสียงแล้วหรือยัง ?”

วันที่ กรกฎาคม 2559

กราบ.....ที่เคารพอย่างสูง
(ชื่อผู้ปกครอง)

วันอาทิตย์ที่ 7 สิงหาคม 2559 เวลา 08.00 – 16.00 น. เป็นวันออกเสียง
ประชามติ ผม/หนู มีความภาคภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการรณรงค์การออกเสียง
ก่อนที่ครอบครัวของเราจะไปใช้สิทธิออกเสียง ผม/หนูขอให้.....
ช่วยบอกด้วยว่าครอบครัวของเรามีความพร้อมในเรื่องเหล่านี้หรือไม่ (ชื่อผู้ปกครอง)

1. บ้านของเราได้รับหนังสือแจ้งให้ไปใช้สิทธิหรือยัง

☐ ได้รับแล้ว เมื่อ

☐ ยังไม่ได้รับ

2. บ้านของเรามีสิทธิออกเสียง จำนวน คน ได้แก่

.....
สถานที่ออกเสียงลงคะแนนที่

3. เราได้ไปตรวจดูบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง หรือยัง

☐ ตรวจแล้ว เมื่อ

☐ ยังไม่ได้ตรวจ

4. เราได้ตรวจดูแล้วว่ามีบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อใช้แสดงตนในวันออกเสียง

☐ มีบัตร

☐ ยังไม่ได้ตรวจ/ไม่มีบัตร ต้องไปทำบัตรใหม่ ที่อำเภอหรือเทศบาล

ผม/หนูหวังว่าจะไปใช้สิทธิออกเสียงแต่เช้า และอย่าลืมพาผม/หนู
ไปด้วยนะครับ/น๊ะคะ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

ลงชื่อ

จดหมายตอบจากผู้ปกครองถึงนักเรียน

วันที่ กรกฎาคม 2559

ถึงลูกรัก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จาก ผู้ปกครอง

สัปดาห์ที่ 5 : สัปดาห์ทั่ว ในชุมชน (วันที่ 31 กรกฎาคม - 6 สิงหาคม 2559)

เมื่อนักเรียนได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่พ่อแม่ผู้ปกครองและคนในครอบครัวแล้วในสัปดาห์ที่ 5 ให้ครูมอบหมายนักเรียนโดยใช้เอกสารที่ได้รับจากครูมาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติแก่คนในชุมชน โดยการสอบถามหรือสัมภาษณ์เพื่อนบ้านหรือคนในชุมชนจำนวน 5 - 10 คน เกี่ยวกับความพร้อมต่างๆ เป็นการเน้นย้ำข้อมูลสำคัญก่อนวันออกเสียง โดยกำชับให้นักเรียนแต่งกายชุดนักเรียนหรือแต่งกายสุภาพ ดังนี้

1. การเน้นย้ำข้อมูลสำคัญในการออกเสียงเช่น

1.1 วันเวลาออกเสียงคือวันที่ 7 สิงหาคม 2559 ตั้งแต่เวลา 08.00 -16.00 น.

1.2 สถานที่ในการลงคะแนนออกเสียงให้ดูจากเอกสารที่แจ้งทุกครัวเรือน

1.3 หลักฐานแสดงตน ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตร

2. ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ตรวจสอบความพร้อมต่างๆเช่น

2.1 ตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชน ถ้าสูญหายไปทำได้ที่อำเภอหรือเทศบาล

2.2 ตรวจสอบว่าหน่วยออกเสียงอยู่ที่ใด

2.3 จะไปลงคะแนนออกเสียงอย่างไร เช่น ไปเอง/ไปพร้อมคนในบ้าน/เพื่อนบ้าน

2.4 แนะนำให้ไปลงคะแนนแต่เช้าและร่วมสังเกตการณ์นับคะแนนตั้งแต่ปิดการลงคะแนนในเวลา 16.00 น. จนกว่าจะเสร็จสิ้นการนับคะแนน

เจ็ดสิงหา ห้าเก้า เข้ามาใกล้
ขาดหลักฐาน อันใด ให้รับทำ

ต้องเตรียมตัว เตือนใจ ทุกเช้าค่ำ
ประกาศบอก ตอกย้ำ ให้เข้าใจ

หน่วยออกเสียง ใช้สิทธิ์ ไม่ผิดที่
จะเปิดปิด ลงคะแนน เวลาใด

ทั้งขั้นตอน วิธี ที่โปร่งใส
สังเกตการณ์ เอาไว้ ทุกขั้นตอน

ช่วยเน้นย้ำ นำข่าว ป่าวประกาศ
ไปใช้สิทธิ์ ใช้เสียง ไม่เกี่ยงนอน

ประชามติ ของชาติ ให้กระฉ่อน
โดยไม่นอน ทับสิทธิ์ คิดเฉยชา

สำรวจความพร้อมในการออกเสียงประชามติ และพูดคุยสอบถามเพื่อนบ้าน

สำรวจ ณ หมู่บ้าน/ชุมชน..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

ข้อมูลทั่วไป

ในหมู่บ้าน/ชุมชนของข้าพเจ้ามีหน่วยออกเสียง.....หน่วย มีผู้มีสิทธิออกเสียงรวม.....คน

จำนวนเพื่อนบ้านที่ได้สอบถาม.....คน

คำถาม	คำตอบ/จำนวน (ให้ขีดคะแนน และนับจำนวนคน)		
1. ท่านทราบหรือไม่ ว่าจะมีการออกเสียง ประชามติในวันอาทิตย์ที่ 7 สิงหาคม 59	ทราบ	=	คน
	ไม่ทราบ	=	คน
2. ท่านทราบหรือไม่ว่าจะไปใช้สิทธิออกเสียงที่ใด	ทราบ	=	คน
	ไม่ทราบ	=	คน
3. ท่านทราบหรือไม่ ในบ้านของท่าน มีสิทธิออกเสียงกี่คน ใครบ้าง	ทราบ	=	คน
	ไม่ทราบ	=	คน
4. ท่านได้เตรียมบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อแสดงตนขอใช้สิทธิออกเสียงแล้วหรือยัง	เตรียมแล้ว	=	คน
	ยังไม่ได้เตรียม	=	คน
5. ท่านได้รับหนังสือแจ้งจากอำเภอ/เทศบาล เกี่ยวกับการออกเสียงครั้งนี้หรือไม่	ได้รับ	=	คน
	ไม่ได้รับ	=	คน
6. ท่านทราบหรือไม่ว่าสามารถไป ออกเสียงได้ตั้งแต่เวลา 08.00-16.00น.	ทราบ	=	คน
	ไม่ทราบ	=	คน

ตัวอย่างการขีดคะแนน เช่น

ทราบ = 5 คน

ไม่ทราบ   = 8 คน

สัปดาห์ที่ 6 : สังเกตการณ์ รายงานผล (วันที่ 7 - 13 สิงหาคม 2559)

เป็นสัปดาห์สุดท้าย หรือโค้งสุดท้ายของการออกเสียง มี 3 กิจกรรม คือ การชวนพ่อแม่ผู้ปกครองไปออกเสียง สังเกตการณ์วันออกเสียง และรายงานผล นักเรียนพร้อมด้วยพ่อแม่ผู้ปกครองเดินทางไปหน่วยออกเสียงตั้งแต่เช้า

ในขณะที่พ่อแม่ผู้ปกครองใช้สิทธิออกเสียง นักเรียนจะศึกษาสังเกตการณ์บริเวณหน้าหน่วยออกเสียง (โดยไม่เดินเข้าไปในหน่วยออกเสียง) เพื่อศึกษาว่า

1. มีขั้นตอนวิธีการออกเสียงอย่างไร (มี 5 ขั้นตอนในการออกเสียง คือ 1) ตรวจสอบบัญชีรายชื่อ 2) ยืนยันหลักฐานแสดงตน 3) รับบัตรออกเสียง 4) เข้าคูหากากบาท 5) พับและหย่อนบัตรใส่หีบด้วยตนเอง)
2. ระยะเวลาที่แต่ละคนใช้ในการลงคะแนนตั้งแต่ยืนยันหลักฐานแสดงตนจนถึงหย่อนบัตรเสร็จ
3. ปริมาณความหนาแน่นหรือจำนวนคนที่เข้าแถวรอใช้สิทธิในหน่วย
4. เสร็จแล้วกลับบ้านพร้อมพ่อแม่ผู้ปกครองและอาจกลับมาที่หน่วยออกเสียงอีกครั้งในเวลา 16.00 น.

เพื่อสังเกตการณ์การนับคะแนน และศึกษาหาข้อมูลจากป้ายประกาศหน้าหน่วยและจากการสังเกต ดังนี้

- 4.1 จำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียง (มีกี่คน คิดเป็นร้อยละเท่าใด)
- 4.2 จำนวนกรรมการนับคะแนน
- 4.3 ขั้นตอนการนับคะแนน
- 4.4 การทักท้วงระหว่างการนับคะแนน
- 4.5 จำนวนบัตรเสีย (คิดเป็นร้อยละเท่าใด)
- 4.6 ผลของการออกเสียง ทั้ง 2 ประเด็น คือ 1) การให้ความเห็นชอบ หรือ ไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ และ 2) การให้ความเห็นชอบ หรือ ไม่เห็นชอบประเด็นเพิ่มเติมเรื่องสมควรให้รัฐสภาพิจารณาเห็นชอบบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือไม่
5. เมื่อได้ข้อมูล ให้นักเรียนกรอกในเอกสารคู่มือนักเรียน และนำส่งครูภายในวันที่ 9 สิงหาคม 2559
6. ครู/อาจารย์ ตรวจสอบเสร็จสรุปรายงานผู้บริหารสถานศึกษา
7. ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปรายงานต่อ สพป./ สพม./อปท. (ตามแบบรายงานผลฯ ท้ายคู่มือ)
8. สพป./ สพม.รวบรวมรายงานไปที่ สนง.กต. จว. สำหรับ อปท. รายงานสำนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด เพื่อรวบรวมไป สนง.กต.จว. ในลำดับต่อไป

ถึงสัปดาห์ สุดท้ายใกล้สำเร็จ

พร้อมพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชวนกันมา

ประชามติ จะแล้วเสร็จ เจ็ดสิงหา

เพื่อเรียนรู้ เพื่อศึกษา หาประสบการณ์

บันทึกผล ตรวจสอบ ตามมอบหมาย

สืบเสาะ อย่าลืมหอง ส่งรายงาน

เก็บข้อมูล มากมาย เป็นหลักฐาน

กรอกลงใน เอกสาร คู่มือนักเรียน

ผลสัมฤทธิ์

การดำเนินกิจกรรม “6 สัปดาห์ประชาธิปไตย” จะก่อให้เกิดผลดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หลายประการเช่น

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนนั้น นอกจากประชาชนจะใช้อำนาจอธิปไตยโดยทางอ้อมผ่านการเลือกตั้งตัวแทนให้ไปทำหน้าที่แทนแล้ว ประชาชนสามารถใช้อำนาจโดยตรงด้วยการไปออกเสียงประชามติได้อีกด้วย
2. นักเรียนเกิดจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
3. นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการมีส่วนร่วมในการออกเสียงประชามติ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจเป็นประวัติศาสตร์ทางการเมืองของนักเรียนแต่ละคน โดยบันทึกผลงานไว้ในคู่มือฯ
4. พ่อแม่ผู้ปกครองนอกจากจะได้เรียนรู้ร่วมกับนักเรียน ภาคภูมิใจในบุตรหลานของตนเองแล้ว ยังเกิดจิตสำนึกและตื่นตัวไปออกเสียงประชามติอย่างมีคุณภาพ สุจริตและเที่ยงธรรมมากขึ้น
5. ครู อาจารย์และผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ประชาธิปไตยทั้งภาควิชาการและภาคปฏิบัติ
6. ผู้นำชุมชนและประชาชนในชุมชนได้ศึกษาเรียนรู้ประชาธิปไตยมีส่วนร่วมทางการเมืองและตระหนักในความสำคัญของนักเรียนซึ่งจะเป็นพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตยสามารถสืบทอดความเป็นผู้นำนักประชาธิปไตยได้ในอนาคต

นอกจากนี้ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจะตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ประชาธิปไตยในสถานศึกษา เพื่อให้การขับเคลื่อนประชาธิปไตยในชุมชนเกิดจากพลังของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

ดังนั้น สัมฤทธิ์ผลที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของกิจกรรม “6 สัปดาห์ประชาธิปไตย” จึงขึ้นอยู่กับปัจจัย ดังนี้

1. **ผู้บริหารสถานศึกษา** ในการส่งเสริมสนับสนุนและติดตามผล
2. **ครู** ในการศึกษาเอกสารข้อมูล การเตรียมสื่ออุปกรณ์ เอกสาร การถ่ายทอดนักเรียน การจัดกิจกรรมในโรงเรียน การมอบภารกิจนักเรียน การติดตาม สนับสนุน และการประเมินผล
3. **นักเรียน** ที่ดำเนินการตามแนวทางขั้นตอนวิธีการที่กำหนดไว้ในคู่มือ “6 สัปดาห์ประชาธิปไตย”
4. **ผู้ปกครองและชุมชน** ที่เข้าร่วมกิจกรรมและร่วมมือสนับสนุนให้บุตรหลานของตนสามารถดำเนินการตามที่ครูมอบหมายได้ในทุกกิจกรรมทุกสัปดาห์

ผลพลอยได้

“6 สัปดาห์ประชาธิปไตย” เป็นกิจกรรมตรวจสอบความพร้อมขั้นพื้นฐานของโรงเรียนและชุมชนในการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย สามารถต่อยอดสู่กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยอื่นๆได้ในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ การเข้าร่วมกิจกรรม “6 สัปดาห์ประชาธิปไตย” ของนักเรียนจะเกิดแรงกระตุ้นให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกเสียงประชามติ สามารถตัดสินใจออกเสียงลงคะแนนได้อย่างมีคุณภาพ ทำให้กระบวนการการออกเสียงประชามติเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ผลการออกเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม

ไม่ว่าผลการออกเสียงจะเป็นเช่นไร แต่การเข้ามามีส่วนร่วมกระบวนการออกเสียงประชามติของนักเรียนได้สร้างมิติใหม่ ที่ยืนยันว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยสามารถปลูกฝังได้ในบ้านเมืองของเรา

.....

แบบสังเกตการณ์ในวันออกเสียงประชามติ 7 สิงหาคม 2559

การลงคะแนน (08.00 - 16.00 น.)

1. ขั้นตอนในการลงคะแนนครบ 5 ขั้นตอน
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
2. ระยะเวลาในการลงคะแนนของแต่ละคน
☐ รวดเร็ว คนละไม่เกิน 1 นาที
☐ ปกติ 1 - 3 นาที
☐ ช้า เกินกว่า 3 นาที
3. มีจำนวนคนที่รอใช้สิทธิออกเสียง
☐ ไม่มี
☐ น้อย (1 - 10 คน)
☐ มาก (เกินกว่า 10 คน)
4. การช่วยเหลือคนพิการและผู้สูงอายุในการใช้สิทธิ
☐ มี ☐ ไม่มี
5. ข้อสังเกตอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

แบบสังเกตการณ์การนับคะแนนในวันออกเสียงประชามติ 7 สิงหาคม 2559

1. จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียง.....คน
2. มาใช้สิทธิ.....คน (คิดเป็นร้อยละ.....)
3. จำนวนกรรมการที่ใช้นับคะแนน.....คน
4. การคัดค้าน/ประท้วงระหว่างการนับคะแนน
☐ ไม่มี ☐ มี.....ครั้ง สาเหตุเกิดจาก
.....
.....
5. ผลการออกเสียงปรากฏว่า
 ประเด็นที่ 1 เห็นชอบ.....คะแนน (.....%)
 ไม่เห็นชอบ.....คะแนน (.....%)
 ประเด็นที่ 2 เห็นชอบ.....คะแนน (.....%)
 ไม่เห็นชอบ.....คะแนน (.....%)
6. จำนวนบัตรเสีย.....บัตร (คิดเป็นร้อยละ.....)
7. ข้อสังเกตอื่นๆ

.....
.....

ฉันได้เรียนรู้อะไรจากการเข้าร่วมกิจกรรม 6 สัปดาห์ประชาธิปไตยบ้าง?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ฉันภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการออกเสียงประชาธิปไตย เพราะฉันเป็นนักเรียนที่ดีมีคุณภาพของ
คุณครูเป็นลูกหลานที่ดีของพ่อแม่ผู้ปกครองและ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ในชุมชนของฉัน

แบบรายงานผลการดำเนินการกิจกรรม

โครงการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การออกเสียงประชามติ (6 สัปดาห์ประชามติ)

1. โรงเรียนสังกัด.....

2. กิจกรรมที่ดำเนินการ

- 1) การประชุมชี้แจงครูผู้สอน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีผู้เข้าร่วมประชุม รวม.....คน
- 2) ครู/อาจารย์ให้ความรู้แก่นักเรียนและนักเรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร รวมคน
- 3) ครู/อาจารย์จัดนิทรรศการ/กิจกรรม รวมครั้ง นักเรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร รวม.....คน
- 4) ครู/อาจารย์จัดสาธิตหน่วยออกเสียง รวม.....ครั้ง มีนักเรียนเข้าร่วม รวม.....คน
- 5) นักเรียนที่เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและผู้ปกครองตอบกลับ รวมคน
- 6) นักเรียนได้ไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในชุมชน/หมู่บ้าน รวม.....คน รวม.....ครัวเรือน
- 7) กิจกรรมอื่นๆ เช่น.....มีนักเรียนเข้าร่วม รวม.....คน

3. โรงเรียนให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมครั้งนี้โดย

- 1) สำเนาคู่มือสำหรับนักเรียน จำนวนเล่ม
- 2) อื่นๆ (ถ้ามี)

4. ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม 6 สัปดาห์ประชามติ อยู่ในระดับใด (ทำเครื่องหมาย /)

() น้อย () ปานกลาง () มาก () มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี).....

5. นักเรียนได้เข้าร่วมสังเกตการณ์ในวันออกเสียงประชามติหรือไม่

() ได้เข้าร่วมและรายงานให้ทราบ จำนวนคน

() ไม่ได้เข้าร่วม เนื่องจาก.....

.....

คำชี้แจง (1) ให้โรงเรียนสรุปผลการจัดกิจกรรม ภายในวันที่ 3 กรกฎาคม – 9 สิงหาคม 2559 และรายงานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้นๆ สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้รายงานไปยังสำนักส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด เพื่อรวบรวม/ประมวลผล และรายงานให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ภายในวันที่ 15 สิงหาคม 2559)

(2) แบบรายงานผลใช้ในกิจกรรม 6 สัปดาห์ประชามตินี้

บันทึกช่วยจำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....